

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

VIII. Quomodo de sanctissima Trinitatis mysterio sit loquendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

SECTIO VIII.

Quomodo de Sanctissima Trinitatis
Mysterio sit loquendum.

Quod Apostolus dixit (charissimum sibi discipulum alloquens 2. Tim. 1.) *Formam habe sanctorum verborum, quae a me audisti*, hoc merito quisque attendere debet in omnibus fidei mysterijs, sed praesertim in sanctissimae Trinitatis mysterio, quod sicut alijs sublimius, sic etiam difficilius est; proindeque quoties de illo loquendum est, cautela maior adhiberi debet, ne defectu aut scientiae aut aduertentiae, verbis minus sanis aut aptis, tanti mysterij veritas vel sanctitas obscuretur.

Hac igitur de causa breuiter hic aliquot regulas communiter ab omnibus Theologis receptas proponemus, quibus vtile imò necessarium videtur in hac materia attendere. Cum autem in qualibet enunciatione duo termini reperiantur, praedicatum scilicet & subiectum; videndum est, quoties de hoc mysterio loquendum erit, quae ratione uterque propositionis terminus rectae fidei consonus & conformis esse possit.

Prima regula. Nomina concreta, substantiua, essentialia, id est, quibus essentia diuina vel aliquod eius attributum absolutum exprimitur, de tribus personis diuinis in numero singulari praedicari debent. Ita S. Thomas 1. p. quaest. 39. art. 30. e. g. nomen istud (Deus) quod est substantiuum essentialia, praedicari non debet in plurali de tribus personis, sed tantum in singulari: vnde sanct. Athan. in symb. *Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus Sanctus. Et tamen non tres Dei, sed vnus est Deus, ita Dominus Pater, Dominus Filius, Dominus Spiritus Sanctus. Et tamen non tres Domini, sed vnus est Dominus.*

Secunda regula. Nomina adiectiua essentialia, quamuis de personis diuinis in plurali numero praedicari possunt, vt docet S. Thomas loco citato; communiter tamen

in singulari numero enunciari debent, quia scilicet substantiuo potius modo quam adiectiuo solent usurpari: hinc est, quod licet ad rigorem dici possit esse in Trinitate tres omnipotentes, tres aeternos, tres increatos; tamen vt (in symb. S. Athan. habetur) conuenit magis dicere, quod Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, *non sunt tres omnipotentes; sed unus omnipotens. Sicut non tres aeterni; aut increati; sed unus aeternus, & unus increatus.*

Tertia regula. Nomina concreta, substantiua, essentialia, vt plurimum pro ipsa diuina essentia prout per se in tribus personis subsistit, aliquando etiam pro qualibet illarum personarum supponere possunt. Ita sanct. Thom. art. 4. e. g. in illa propositione: *Creauit Deus caelum & terram* Genes. 1. nomen (Deus) significat ipsam diuinam essentiam in tribus personis subsistentem: in hac vero, *misit Deus Filium suum in mundum* S. Ioan. 3. idem nomen (Deus) sumitur pro prima Trinitatis persona: rursus in hac alia: *Dixit Dominus Domino meo*, ps. 109. nomen (Dominus) tam pro prima quam pro secunda in diuinis persona sumitur.

Quarta regula. Nomina essentialia in abstracto nunquam supponere possunt pro diuinis personis. Ita S. Thom. art. 5. vnde in Conc. Lateran. sub Innocentio III. cap. Damnamus reprobantur istae propositiones tanquam falsae, *essentia generat, & essentia generatur*; qua ratione similiter dici non debet, quod diuinitas generet, vel quod Pater producat diuinitatem: quamuis enim Deus & diuinitas seu essentia diuina sint idem secundum rem, seu in sensu identico; non tamen est idem modus significandi utrobique, seu non sunt idem in sensu formali: hoc enim nomen (Deus) cum significet diuinam essentiam vt in habente illam, ex modo suae significationis potest supponere pro persona; at vero hoc nomen (Diuinitas seu diuina essentia) cum significet essentiam diuinam vt formam abstractam, ideo ex modo suae significationis pro persona supponere non potest. Porro (vt recte notat S. Doctor) ad veritatem locutionum considerare oportet

non solum res significatas, sed etiam modum significandi. Observandum est tamen aliquando apud sanctos Patres, nomina quaedam essentialia in abstracto poni pro diuinis personis, quae (vt idem sanctus Thom. monet art. 5. ad 1.) intelligi & exponi debent per concreta vel per personalia v. g. cum apud aliquos legitur in diuinis sapientiam de sapientia procedere, sensus est, Filium, qui est sapientia diuina, procedere à Patre, cui haec diuina perfectio aequè ac Filio competit. Aliquando etiam nomina illa essentialia abstracta personis diuinis tribuuntur per quamdam appropriationem, quod fuse explicat idem sanctus Doctor art. 8. & sic v. g. communiter potentia tribuitur Patri, sapientia Filio, bonitas Spiritui sancto; non quod illa & similia nomina non sint toti Trinitati communia, sed id fit ad iuuandam utcumque intellectus humani imbecillitatem, vt sic facilius veram & realem distinctionem personarum diuinarum, in perfectissima & simplicissima essentia diuinae unitate concipere possit.

TRACTATUS IV.

De creatione Angeli & hominis, ac utriusque lapsu.

Omnia, qua in hoc tractatu explicanda sunt, ad quinque capita reuocabuntur; in quorum 1. agetur de creatione rerum in genere; in 2. de creatione Angelorum eorumque natura; in 3. de Angelorum bonorum merito & beatitudine, malorumque lapsu atque damnatione, in 4. de creatione hominis ac innocentiae seu iustitiae originalis statu; in 5. denique de lapsu hominis ac peccato originali. CA-